EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.7.2026
COM(2026) 373 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

unionin valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 118 artiklan mukaisesti asetuksen soveltamisesta vuosina 2020–2024

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

unionin valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 118 artiklan mukaisesti asetuksen soveltamisesta vuosina 2020–2024

1. Johdanto ja tausta

Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1224/2009[1], jäljempänä ’valvonta-asetus’, säädetään EU:n kalastuksenvalvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan[2] (YKP) sääntöjen noudattaminen. Valvonta-asetuksessa samoin kuin laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta (LIS-kalastus) koskevassa asetuksessa[3] ja ulkoisten kalastuslaivastojen kestävää hallinnointia koskevassa asetuksessa[4] vahvistetaan valvontaa, tarkastuksia ja täytäntöönpanoa koskevat säännöt ja toimenpiteet kokonaisvaltaisen ja yhdennetyn lähestymistavan pohjalta. Valvonta-asetus on YKP:n peruspilari, joka tarjoaa kattavan joukon välineitä sen varmistamiseksi, että YKP pannaan kaikilta osin ja tehokkaasti täytäntöön.

Kalastuksenvalvontajärjestelmän hallinnointiin ja täytäntöönpanoon osallistuvat unionissa jäsenvaltiot, Euroopan komissio, Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA)[5] ja kaupallisia toimijoita. Valvonta-asetusta sovelletaan kalastustoiminnan koko ketjuun pyydyksestä lautaselle.

Tämä asiakirja täyttää komission oikeudellisen vaatimuksen laatia Euroopan parlamentille ja neuvostolle viiden vuoden välein kertomus valvonta-asetuksen soveltamisesta jäsenvaltioissa (valvonta-asetuksen 118 artiklan 2 kohta).

Komissio hyväksyi vuosina 2017 ja 2021 valvonta-asetuksen täytäntöönpanoa ja arviointia koskevat kertomukset, jotka kattavat viisivuotiskaudet 2010–2014 ja 2015–2019[6]. Kertomuksissa osoitettiin valvonta-asetuksen olevan olennainen väline, jolla varmistetaan YKP:n tavoitteiden saavuttaminen sekä säilyttämis- ja hoitotoimenpiteiden täytäntöönpano. Valvonta-asetuksen periaatteilla ja säännöksillä pyrittiin puuttumaan ongelmiin, jotka ovat aiemmin heikentäneet kalastussääntöjen noudattamista ja johtaneet mittavaan liikakalastukseen. Komission suorittamissa tutkimuksissa ja tarkistuksissa on kuitenkin havaittu merkittäviä puutteita olennaisten EU:n sääntöjen täytäntöönpanossa. Nämä puutteet voivat vaarantaa YKP:n pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi todettiin, ettei valvonta-asetus ollut täysin tarkoituksenmukainen, vaikka sillä edistettiinkin sekä kalastuksenvalvontajärjestelmän parantamista että YKP:n sääntöjen noudattamista (ks. 3.1 kohta). Havaittujen puutteiden korjaamiseksi komissio hyväksyi EU:n

[1] EUVL L 343, 22.12.2009, s. 1.

[2] EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22.

[3] EUVL L 286, 29.10.2008, s. 1.

[4] EUVL L 347, 28.12.2017, s. 81.

[5] https://www.efca.europa.eu.

[6] COM(2017)192 final, COM(2021)316 final.

kalastuksenvalvontajärjestelmän tarkistamista koskevan ehdotuksen[7]. Muutosasetus[8] hyväksyttiin vuonna 2023, jäljempänä ’tarkistettu valvonta-asetus’. Monet vuoden 2023 tarkistuksella tehdyistä muutoksista ovat olleet voimassa vasta tammikuusta 2026 lähtien, joten niitä ei oteta huomioon tässä raportoinnissa. Tarkistetun valvonta-asetuksen voimaantulon jälkeen komissio on asettanut etusijalle tarvittavan sekundaarilainsäädännön valmistelun ja hyväksymisen. Tämä toteutetaan kuitenkin pääasiassa raportointikauden jälkeen.[9]

Tarkistetun valvonta-asetuksen hyväksyminen merkitsee merkittävää poliittista kehitystä kyseisenä ajanjaksona. Se on ratkaiseva askel kohti tehokkaampaa, nykyaikaisempaa ja johdonmukaisempaa valvontaa kalastuksenhoidon tukemiseksi. Siinä puututaan pitkäaikaisiin puutteisiin saaliita ja alusten toimintaa koskevien tietojen keruussa laajentamalla digitaalisten kirjaamisjärjestelmien käyttöä ja sähköistä etävalvontaa. Tämä auttaa parantamaan merkittävästi tarkkuutta ja avoimuutta ja luomaan tasapuoliset toimintaedellytykset. Tarkistetulla kehyksellä pyritään vahvistamaan purkamisvelvoitteen täytäntöönpanoa ja tukemaan säilyttämistavoitteiden noudattamista hyödyntämällä digitalisaatiota. Kehyksessä otetaan myös käyttöön jäsennellympi, digitaalinen seuranta kokonaispituudeltaan alle 12 metriä pitkien alusten ja virkistyskalastuksen osalta saaliiden digitaalisten kirjaamisjärjestelmien avulla, ja kehys on parantanut seuraamusjärjestelmää ja sen täytäntöönpanon edellytyksiä jäsenvaltioissa ja niiden välillä. Se on edistänyt hallinnon yksinkertaistamista ja kustannusten vähentämistä erityisesti korvaamalla paperipohjaiset menettelyt digitaalisilla ratkaisuilla, mikä hyödyttää sekä viranomaisia että toimijoita.

Tässä kolmannessa kertomuksessa esitetään yleiskatsaus valvonta-asetuksen keskeisten säännösten soveltamisesta vuosina 2020–2024. Esitetyt tiedot ovat peräisin i) jäsenvaltioiden valvonta-asetuksen 118 artiklan nojalla toimittamista tiedoista[10], ii) tutkimuksista, tarkistuksista ja tarkastuksista saaduista tiedoista sekä (iii) kalastuksenvalvontaa ja sääntöjen noudattamista käsittelevissä asiantuntijaryhmissä käydyistä keskusteluista.

2. Valvonta-asetuksen täytäntöönpano jäsenvaltioissa

Jäsenvaltiot ovat vastuussa kalastuksenvalvontajärjestelmän täytäntöönpanosta. Vuosina 2020–2024 jäsenvaltiot paransivat edelleen valvonta-asetuksen täytäntöönpanoa, vaikka useissa jäsenvaltioissa havaittiinkin raportointikauden aikana merkittäviä puutteita erityisesti

7 COM(2018) 368 final.

8 Asetus (EU) 2023/2842.

9 Lukuun ottamatta säädöstä, joka koskee satamien merkitsemistä luetteloon sallittua poikkeamaa koskevan poikkeuksen soveltamiseksi: komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2024/1474, annettu 24 päivänä toukokuuta 2024, neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 14 artiklan 4 kohdan a alakohdan soveltamista koskevista säännöistä siltä osin kuin on kyse pienten pelagisten lajien kalastuksen, teollisen kalastuksen ja trooppisten tonnikalojen kurenuottakalastuksen lajittelemattomina purettujen ja jälleenlaivattujen saaliiden arvioimisessa sovellettavasta sallitusta poikkeamasta.

10 Jäsenvaltioiden ilmoittamista tiedoista esitetään laaja ja yksityiskohtainen yhteenveto jäsenvaltioiden valvonta-asetuksen 118 artiklan mukaisesti toimittamia tietoja koskevassa yhteenvetoraportissa, joka on saatavilla Euroopan unionin julkaisutoimiston verkkosivustolla yhdessä jäsenvaltioiden toimittamien alkuperäisten raporttien kanssa.

punnitusta ja saaliiden kirjaamista koskevissa olennaisissa säännöksissä. Näitä kohtia käsitellään tarkemmin jäljempänä.

2.1. *Vesialueille pääsyä ja vesiluonnonvarojen käyttöä koskevat vaatimukset sekä laivastojen hallinnoinnin valvonta*

Jotta kalastustoiminta voitaisiin saattaa YKP:n sääntöjen mukaiseksi, olisi toiminnan edellytyksenä oltava kalastuslisenssi ja, kun sovelletaan tiettyjä edellytyksiä, kalastuslupa. Jäsenvaltioiden ilmoittama voimassa olevien kalastuslisenssien kokonaismäärä väheni raportointikaudella 6 prosenttia, sillä lisenssejä oli 72 562 vuonna 2020 ja 68 085 vuonna 2024. Saman ajanjakson aikana 1 669 kalastuslisenssiä keskeytettiin jäsenvaltioiden ilmoituksen mukaan väliaikaisesti ja 6 368 kalastuslisenssiä peruutettiin pysyvästi. Myös kalastuslupien määrä väheni 8 prosenttia, sillä se oli 35 128 vuonna 2020 ja 32 474 vuonna 2024, ja 99 kalastuslupaa keskeytettiin väliaikaisesti ja 1 664 peruutettiin pysyvästi.

Tehokkaan valvonnan varmistamiseksi jäsenvaltioiden on käytettävä alusten satelliittiseurantajärjestelmää (VMS). Kokonaispituudeltaan vähintään 12 metriä pitkät kalastusalukset on varustettava laitteella, jonka avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat paikantaa ja tunnistaa ne automaattisesti. Raportoitujen tietojen analyysi osoittaa, että yli 15 metrin pituisista aluksista VMS-järjestelmän piiriin kuuluvien osuus oli 98 prosenttia vuonna 2020 ja että osuus laski hieman, 96 prosenttiin, vuonna 2024. VMS-järjestelmällä varustettujen kokonaispituudeltaan 12–15 metrin pituisten alusten määrä kasvoi 36 prosentista vuonna 2020 48 prosenttiin vuonna 2024. Jäsenvaltioiden ilmoittamien tietojen mukaan kokonaispituudeltaan yli 15 metrin pituisten automaattisilla tunnistusjärjestelmillä (AIS) varustettujen alusten osuus kasvoi kyseisenä ajanjaksona, sillä se oli 80 prosenttia vuonna 2020 ja 84 prosenttia vuonna 2024.

VMS on keskeinen osa kalastustoiminnan seurantaa ja valvontaa, ja siinä käytetään satelliittipohjaisia seurantajärjestelmiä kalastusalusten sijainnin ja liikkumisen seurantaan. Tarkistetussa valvonta-asetuksessa VMS-järjestelmän käyttöä on laajennettu laivastoluokkiin, joita järjestelmä ei ole täysin kattanut, ja käyttöön otetaan kevyempi järjestelmä kokonaispituudeltaan alle 12 metriä pitkille aluksille vuodesta 2028 alkaen. Tämän hyvin suuren alusluokan puutteellisen kattavuuden korjaaminen on merkittävä saavutus. Tarkistetussa valvonta-asetuksessa on myös täsmennetty, miten VMS:n ja muiden seurantajärjestelmien keräämät tiedot olisi raportoitava ja miten viranomaisten olisi käytettävä niitä valvonta- ja tarkastustarkoituksiin.

Keskeinen osa EU:n kalastuksenvalvontajärjestelmää on konetehon valvonta. Koneteho ja bruttovetoisuus ovat kapasiteettiin liittyvät kaksi indikaattoria, joita hallitaan lisäys-/poistojärjestelmän kautta ja joille on asetettu rajoja YKP:ssä. Näin ollen laivastokapasiteetin, muun muassa EU:n kalastuslaivastorekisterin lisäys-/poistojärjestelmän, hallinta edellyttää näiden parametrien tarkkaa ja luotettavaa kirjaamista. Sen jälkeen, kun komission vuonna 2019 tekemässä tutkimuksessa[11] havaittiin jäsenvaltioissa puutteita konetehon valvontajärjestelmissä, komissio aloitti vuoropuhelut jäsenvaltioiden kanssa, mukaan lukien 15 rikkomusmenettelyä edeltävää vuoropuhelua. Monet jäsenvaltiot ovat tehostaneet ponnistelujaan konetehon varmentamista ja todentamista koskevan velvoitteen täyttämiseksi. Vastauksena lisätukea koskeviin pyyntöihin perustettiin syyskuussa 2022 tekninen työryhmä, joka koostuu jäsenvaltioiden asiantuntijoista ja jota tukee ulkopuolinen konetehon asiantuntija, vuoden 2019 tutkimuksen päätelmien seurantaa varten. Tarkistetussa valvonta-asetuksessa otetaan huomioon havaitut puutteet. Vaatimus valvoa jatkuvasti suuririskisten alusten

[11] Study on engine power verification by Member States – Final report, Euroopan komission julkaisutoimisto, 2019.

konetehoa tulee voimaan 10. tammikuuta 2028[12]. Työryhmä on laatinut teknisiä eritelmiä, jotka auttavat jäsenvaltioita panemaan vaatimuksen täytäntöön. Nämä ohjeasiakirjat on suunniteltu auttamaan jäsenvaltioita valmistautumaan sääntöjen onnistuneeseen ja oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon. Molemmat ohjeasiakirjat ovat julkisesti saatavilla komission julkaisutoimiston[13] kautta, mikä helpottaa jäsenvaltioiden valmistautumista vuonna 2028 voimaan tuleviin uusiin sääntöihin. Jatkuvan yhteydenpidon ja tiedonvaihdon tavoitteena on varmistaa valmius ja vaatimustenmukaisuus.

Laivastoa koskevien tietojen ja kapasiteetin seurannan parantamiseksi EU:n tasolla komissio ylläpitää EU:n laivastorekisteriä[14]. Rekisteri sisältää tietokannan, joka on osittain yleisön saatavilla.

2.2. Saaliiden ilmoittamisessa käytettävät välineet sekä saaliiden punnitus ja jäljitettävyys

Kokonaispituudeltaan vähintään 10 metriä pitkissä EU:n kalastusaluksissa on pidettävä kalastuspäiväkirjaa tehokkaan seurannan helpottamiseksi. Kalastuspäiväkirjan on oltava sähköisessä muodossa (sähköinen kalastuspäiväkirja) kokonaispituudeltaan vähintään 12 metriä pitkissä aluksissa, vaikka tietyille kokonaispituudeltaan 12–15 metriä pitkille aluksille voidaan myöntää raportointikaudella poikkeus, joka sallii paperimuodossa olevan kalastuspäiväkirjan käytön.[15] Tiedot osoittavat paperimuodossa olevien päiväkirjojen käytön olevan yleensä vähenemässä. Sähköistä kalastuspäiväkirjaa käyttävien, kokonaispituudeltaan yli 12 metriä pitkien alusten osuus kasvoi: se oli 94 prosenttia vuonna 2020 ja yli 95 prosenttia vuonna 2024. Sähköisiä kalastuspäiväkirjoja käyttävien, kokonaispituudeltaan 10–12 metriä pitkien alusten osuus kasvoi vuosien 2020 ja 2024 välillä myös, sillä nousi 49 prosentista 66 prosenttiin.

Kokonaispituudeltaan alle 10-metristen alusten saaliiden seurannassa oli käytettävä pistokoesuunnitelmia, paperimuodossa olevia kalastuspäiväkirjoja tai myynti-ilmoituksia. Kunkin edellä kuvatun seurantamenetelmän piiriin kuuluvien alusten osuus pysyi raportointikauden aikana melko tasaisena, sillä osuus vaihteli vain muutamia prosenttiyksiköitä eri vuosien välillä. Pistokoesuunnitelmia käytettiin seurantamenetelmistä useimmin. Näiden valvontamuotojen lisäksi sähköisten kalastuspäiväkirjojen käyttö lisääntyi, sillä määrä oli 537 vuonna 2020 ja 1 743 vuonna 2024 eli nousi 225 prosenttia.

Tarkistettu valvonta-asetus tukee tätä suuntausta laajentamalla sähköisten kalastuspäiväkirjojen käyttöä asteittain kaikkiin ja kaikenkokoisiin aluksiin.

---

12 Asetuksen (EU) 2023/2842 39 a artikla.

13 Euroopan komissio: meri- ja kalastusasioiden pääosasto ja Roos Diesel Analysis B.V, Technical guidance for the monitoring, certification and verification of engine power in EU fisheries control – *Developed by the technical working group on engine power, subgroup of the expert group on fisheries control*, Euroopan komissio, 2025.

Euroopan komissio: meri- ja kalastusasioiden pääosasto ja Roos Diesel Analysis B.V, Euroopan komissio, 2025, Technical specifications and guidance for the implementation of devices for the continuous monitoring of catching vessels' engine power.

14 EU:n kalastuslaivastorekisteri.

15 Jäsenvaltiot voivat myöntää 10. tammikuuta 2026 asti poikkeuksen kokonaispituudeltaan 12–15 metriä pitkille aluksille, a) jotka harjoittavat toimintaansa yksinomaan asianomaisen lippujäsenvaltion aluemerillä tai (b) jotka eivät ole merellä koskaan pidempään kuin 24 tuntia laskettuna lähtöhetkestä satamaan paluuseen.

Saaliiden tarkka punnitus ja kirjaaminen on kalastuksenhoidon perusta. Punnitus ja saaliiden kirjaaminen ovat olennaisia valvonnan, tieteellisten tietojen, kiintiöiden käytön seurannan ja liikakalastuksen ehkäisemisen kannalta. Komissio toteutti raportointikaudella useita punnituksen ja saaliiden kirjaamisen tarkastuksia jäsenvaltioissa useilla merialueilla. Monissa tapauksissa komission arviointien tulokset vahvistivat, että punnitsemisessa ja saaliiden kirjaamisessa on huomattavia puutteita erityisesti lajiteltujen ja lajittelemattomien saaliiden osalta Itämerellä, Pohjanmerellä ja läntisillä vesialueilla. Monet näistä puutteista ovat pitkäaikaisia, ja ne oli havaittu komission aiemmissa arvioinneissa. Tilanteet vaihtelevat jäsenvaltioittain, mutta havaittuja puutteita ovat muun muassa punnitus ei-hyväksytyillä järjestelmillä, kalastustuotteiden punnituksen osittainen laiminlyönti, saaliiden veden- ja jäänpoiston laiminlyönti ennen punnitusta, vaatimustenvastaiset vähennykset punnituksen tuloksista, tehokkaan valvonnan ja täytäntöönpanon puute sekä mielivaltainen saaliiden kirjaaminen punnituksen jälkeen. Nämä puutteet heikentävät YKP:n tavoitteiden saavuttamista ja joissakin tapauksissa edistävät kantojen biologisen tilan heikkenemistä. Komissio on tehnyt yhteistyötä asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa keskustellakseen jatkotoimista muun muassa laatimalla toimintasuunnitelmia havaittujen ongelmien korjaamiseksi.

Myös tarkistetulla valvonta-asetuksella autetaan puuttumaan tilanteeseen. Siinä edellytetään, että valtuutetut toimijat suorittavat punnituksen jäsenvaltioiden hyväksymiä järjestelmiä käyttäen. Poikkeukset vaatimuksesta punnita kaikki saaliit purkamisen yhteydessä ennen kuljetusta näytteenotto- ja valvontasuunnitelmien ja yhteisten valvontaohjelmien mukaisesti ovat edelleen voimassa, mutta komissio yhdenmukaistaa ne antamalla sekundaarilainsäädäntöä.

Jäljitettävyydessä saavutetusta edistyksestä huolimatta huolenaiheita on edelleen, ja jäsenvaltiot etsivät edelleen erilaisia ratkaisuja kalastustuotteiden jäljitettävyyden varmistamiseksi. Kalastustuotteita koskevien pitkäaikaisten jäljitettävyysvaatimusten täytäntöönpanossa on edistytty vaihtelevasti noudattamalla sääntelykehyksiä, joilla pyritään varmistamaan tuotteiden alkuperää koskeva avoimuus ja vastuuvelvollisuus tuoreiden ja jäädytettyjen tuotteiden koko toimitusketjussa. Jotkin jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön digitaalisia järjestelmiä kalastustuotteiden kirjaamiseksi ja niiden seuraamiseksi pyyntipaikoista vähittäismyyntiin, mikä parantaa jäljitettävyyttä ja vaatimustenmukaisuutta.

Useat jäsenvaltiot ovat ilmoittaneet, että jäljitettävyysjärjestelmät on integroitu kansallisiin kalastustietojärjestelmiin, mikä mahdollistaa kalastustuotteiden tehokkaan digitaalisen seurannan. Digitaaliset alustat mahdollistavat tietojen syöttämisen kussakin toimitusketjun vaiheessa lähtien kalastajista, jotka ilmoittavat saaliit, aina jalostukseen ja jakeluun asti. Tässä hyödynnetään yksilöllisiä tunnisteita tai QR-koodeja, joiden avulla voidaan pitää täydellistä kirjaa tiedoista tarkistuksia varten.

Jotkin muut jäsenvaltiot ovat puolestaan ottaneet käyttöön teknisiä parannuksia, kuten mobiilisovelluksia ja ohjelmistoja, jotka on erityisesti suunniteltu parantamaan jäljitettävyyttä. Näillä välineillä helpotetaan tietojen jakamista kalastusalan toimijoiden, tarkastajien ja ostajien välillä ja tuetaan perusteellista seurantaa tarkastusten aikana, mikä mahdollistaa reaaliaikaisen raporttien luomisen ja varmistaa siten toimitusketjun eheyden. Haasteita on edelleen, erityisesti koko toimitusketjun kattavan vaatimustenmukaisuuden saavuttamisessa, ja vähittäis- ja tukkukaupassa tarvitaan standardointitoimia. Jotkin jäsenvaltiot epäröivät toteuttaa kattavaa

vaatimusten noudattamisen valvontaa ennen kuin yhdenmukaisuuteen on päästy kaikkialla EU:ssa ja toteavat, että teknologian käyttöönotossa ja politiikan täytäntöönpanossa on eroja. Monikansallisilla yrityksillä on myös vaikeuksia yhdenmukaistaa toimintaansa yli rajojen, mikä korostaa yhdenmukaistetun sääntelyn tarvetta.

Tarkistettu valvonta-asetus auttaa vastaamaan näihin huolenaiheisiin. Sillä on otettu asteittain käyttöön digitaalisia järjestelmiä voimassa olevien jäljitettävyysvaatimusten osalta ja laajennettu näitä vaatimuksia koskemaan tuoreita ja jäädytettyjä tuotteita vuodesta 2029 alkaen, jollei sekundaarilainsäädännöllä vahvisteta yksityiskohtaisempia sääntöjä.

2.3. Yksittäiset valvonta- ja seurantaohjelmat

Euroopan kalastuksenvalvontavirasto (EFCA) ja jäsenvaltiot ovat panneet kansallisella tasolla täytäntöön yksittäiset valvonta- ja seurantaohjelmat, jotka komissio on hyväksynyt kuutta EU:n merialuetta varten[16]. EFCA on varmistanut yhteiskäyttösuunnitelmien avulla tarkastustoimien operatiivisen koordinoinnin alueellisella tasolla. Jäsenvaltioiden ja EFCAn yhteiskäyttösuunnitelmien yhteydessä vuosina 2020–2024 toteuttamien tarkastusten kokonaismäärä oli yli 230 000, ja vuonna 2024 tehtiin yli 45 000 tarkastusta. Epäiltyjen rikkomusten[17] osuus sekä merellä että maalla toteutetuissa tarkastuksissa oli keskimäärin 8 prosenttia; keskimääräinen osuus vaihteli eri vuosien ja merialueiden välillä 2 prosentista yli 50 prosenttiin[18]. Suurin osa toimijoiden epäillyistä rikkomuksista, jotka havaittiin yhteiskäyttösuunnitelmien mukaisissa merellä ja maalla toteutetuissa tarkastuksissa, koski virheellisten saalistietojen ilmoittamista ja teknisiä toimenpiteitä koskevien sääntöjen noudattamatta jättämistä. Vuonna 2024 toimijoiden virheelliseen tietojen ilmoittamiseen liittyvien epäiltyjen rikkomusten osuus oli yli 40 prosenttia epäiltyjen rikkomusten kokonaismäärästä kaikilla alueilla Välimerta lukuun ottamatta. Itämerellä toimijoiden virheelliseen ilmoittamiseen liittyvien epäiltyjen rikkomusten osuus oli lähes 80 prosenttia, ja Koillis-Atlantin läntisiä vesialueita koskevien yhteiskäyttösuunnitelmien puitteissa niiden osuus nousi 50 prosenttiin. Välimerta koskevien yhteiskäyttösuunnitelmien puitteissa kaikista epäillyistä rikkomuksista 30 prosenttia liittyi siihen, että toimijat eivät noudattaneet teknisiä toimenpiteitä koskevia sääntöjä ja tekivät virheellisiä ilmoituksia, ja jäljelle jäävät 70 prosenttia liittyivät muiden sääntöjen noudattamatta jättämiseen tai jäljitettävyyteen[19].

Kalastuksen valvonnassa on viime vuosina hyödynnetty uusia teknologioita, kuten maanhavainnointiteknologiaa. EFCA tarjoaa yhteistyössä Euroopan meriturvallisuusviraston (EMSA) kanssa meritilannekuvaa komissiolle ja jäsenvaltioiden viranomaisille (tiedonhallintajärjestelmä), ja EFCA käytti satelliittikaukokartoitusta alusten paikantamisessa, kohteiden tunnistamisessa ja muissa erityisissä seurantatehtävissä.

---

16 Itä-Atlantti ja Välimeri, Mustameri, Itämeri, Pohjanmeri ja ICES-alue IIa sekä Koillis-Atlantin läntiset vesialueet ja Intian valtameri vuodesta 2024 lähtien.

17 Termillä ”epäillyt rikkomukset” tarkoitetaan tarkastajan havaitsemia ja tarkastusraportissa ilmoittamia rikkomuksia, joista toimivaltainen viranomainen tai tuomioistuin ei ole vielä tehnyt päätöstä.

18 EFCA:n vuosikertomus 2019.pdf.

19 Yksi Välimeren jäsenvaltio on tehnyt merkittävän määrän markkinatarkastuksia, mikä ainakin osittain selittää tätä eroa Välimerta koskevan yhteiskäyttösuunnitelman ja muiden yhteiskäyttösuunnitelmien välillä.

2.4. Purkamisvelvoitetta koskeva valvonta

Purkamisvelvoite tuli täysimääräisenä voimaan tammikuussa 2019, ja se kuuluu YKP:n keskeisiin osiin. Jäsenvaltiot ovat edistyneet vain vähän purkamisvelvoitteen soveltamisen ja täytäntöönpanon valvonnassa sen jälkeen, kun purkamisvelvoitetta alettiin soveltaa vaiheittain tammikuussa 2015. Komissio on toteuttanut useita tutkimuksia arvioidakseen jäsenvaltioiden hyväksymiä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on varmistaa purkamisvelvoitteen soveltamisen ja täytäntöönpanon valvonta sekä kaikkien saaliiden tarkka dokumentointi. Näiden tutkimusten tulokset sekä muut raportit, kuten EFCAn yhdessä alueelliseen valvontaan osallistuvien asiantuntijaryhmien kanssa laatimat arviointiraportit[20] ja jäsenvaltioiden raportit, ovat osoittaneet, että monilla merialueilla suuria määriä saaliita heitetään laittomasti pois ilman dokumentointia. Viittä jäsenvaltiota vastaan käynnistettiin rikkomusmenettelyt, koska ne eivät olleet toteuttaneet tarvittavia toimenpiteitä purkamisvelvoitteen soveltamisen ja täytäntöönpanon valvonnan varmistamiseksi. Nämä rikkomusmenettelyt päätettiin vuonna 2024 ottaen huomioon tarkistetun valvonta-asetuksen säännökset, joilla otettiin käyttöön uudet säännöt purkamisvelvoitteen soveltamisen ja täytäntöönpanon valvonnan tehostamiseksi. Näitä ovat muun muassa parannetut ja digitalisoidut saaliiden kirjaamis- ja ilmoittamisjärjestelmät, tiukempi seuraamusjärjestelmä sääntöjen noudattamatta jättämistä koskevia tapauksia varten ja aluksella käytettävien sähköisten etävalvontajärjestelmien (REM) pakollinen asentaminen 10. tammikuuta 2028 mennessä, mukaan lukien kameravalvonta (CCTV). Niihin voi sisältyä myös muita välineitä ja/tai laitteita, kun kyse on kokonaispituudeltaan vähintään 18 metriä pitkistä kalastusaluksista, joihin liittyy purkamisvelvoitteen noudattamatta jättämisen suuri riski.

Sähköinen etävalvonta, jossa käytetään kameravalvontaa ja antureita, on osoittautunut jäsenvaltioille kustannustehokkaimmaksi keinoksi varmistaa kalastustoimintaan liittyvien säännösten soveltamisen ja täytäntöönpanon valvonta merellä. EFCA päivitti vuonna 2024 yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa sähköistä etävalvontaa koskevia teknisiä ohjeitaan ja vähimmäisvaatimuksiaan[21].

Ennen vuoden 2028 määräaikaa komissio on tehnyt yhteistyötä EFCAn kanssa kehittääkseen riskinarviointimenetelmän laivaston suuririskisten osien määrittämiseksi sähköisen etävalvonnan asentamista varten. Sähköisen etävalvonnan asennusta ja käyttöä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä ja teknisiä eritelmiä kehitetään ottaen huomioon EFCAn tekniset ohjeet.

2.5. Tarkastukset ja täytäntöönpanon valvonta

Jäsenvaltioiden kalastustarkastuksiin valtuuttamien henkilöiden määrä pysyi vakaana, sillä se oli 13 449 henkilöä vuonna 2020 ja 13 490 henkilöä vuonna 2024. Kalastuksen valvontaan

[20] Compliance Evaluation – Euroopan kalastuksenvalvontavirasto.

[21] Technical guidelines and specifications for the implementation of Remote Elecctronic Monitoring (REM) in EU fisheries (2019) – Euroopan kalastuksenvalvontavirasto.

osallistuvan henkilöstön määrän todellista kasvua on vaikea arvioida, koska tarkastajien toimivaltuudet vaihtelevat jäsenvaltioiden välillä.[22]

Jäsenvaltioiden ilmoituksen mukaan vuosina 2020–2024 tehtiin yhteensä 367 227 tarkastusta. Neljän tärkeimmän tarkastuspaikan tarkastusmäärät osoittavat, että 50 prosenttia tarkastuksista tehtiin satamissa tai purkamisen yhteydessä, 25 prosenttia merellä, 21 prosenttia markkinoilla ja 4,5 prosenttia kuljetuksen aikana.

Jäsenvaltiot ilmoittivat, että vuonna 2020 kalastustarkastuksissa oli käytössä 1 061 valvonta-alusta[23] ja vuonna 2024 näitä oli käytössä 1 015. Raportointikauden 2020–2024 aikana valvontapäivien lukumäärä merellä oli yhteensä 115 000. Vuosina 2015–2019 valvontapäivien lukumääräksi merellä oli ilmoitettu noin 100 000. Jäsenvaltiot olivat myös ilmoittaneet yhteensä 72 kalastuksen valvonnassa ja tarkkailussa käytettävää ilmavalvonta-alusta vuoteen 2024 mennessä ja yhteensä lähes 33 000 valvontatuntia kyseisen viiden vuoden aikana. Uuden valvontatekniikan käyttö on myös lisääntynyt. Vuoteen 2024 mennessä seitsemän jäsenvaltiota oli ilmoittanut yhteensä 56 droonin käytöstä. Määrä oli kasvanut edelliseen raportointiin verrattuna, sillä vuoteen 2019 mennessä oli ilmoitettu käytössä olevan 39 laitetta.

Vuosina 2020–2024 jäsenvaltiot ilmoittivat yli 551 500 epäiltyä toimijan tekemää rikkomusta. Yleensä ottaen vakavat rikkomukset lisääntyivät: niitä oli noin 1 445 vuonna 2020 ja 1 979 vuonna 2024. Keskimäärin noin yksi kahdeksasta epäillystä rikkomuksesta johti vahvistettuihin rikkomuksiin.

Yleisimmät epäillyt toimijoiden tekemät rikkomukset liittyivät kalastuspäiväkirjaan ja purkamisilmoitukseen (26 %), jäljitettävyyteen (25 %) ja kalastusaluksiin, joiden ei edellytetä käyttävän kalastuspäiväkirjaa tai täyttävän purkamisilmoitusta koskevia vaatimuksia (8 %). Epäiltyjen rikkomusten määrät valvonta-asetuksen kunkin osaston mukaan olivat seuraavat: IV osasto: Kalastuksen valvonta – 53 prosenttia, V osasto: Kaupan pitämisen valvonta – 41 prosenttia ja III osasto: Vesialueille pääsyä ja vesiluonnonvarojen käyttöä koskevat yleiset vaatimukset – 6 prosenttia.

Komissio käynnisti vuonna 2019 tutkimuksen jäsenvaltioiden seuraamusjärjestelmistä[24]. Tavoitteena oli esittää perusteellinen analyysi ja arvio kansallisten seuraamusjärjestelmien toimivuudesta ja jäsenvaltioissa rikkomuksiin vuosina 2015–2019 sovelletuista seuraamuksista. Tutkimus osoitti, että tarvittava oikeuskehys oli jäsenvaltioissa lähes valmis ja että oikeuskehystä oli parannettu monissa jäsenvaltioissa edelliseen viiteen vuoteen verrattuna. Tutkimuksessa kuitenkin korostettiin myös, että joissakin jäsenvaltioissa pisteytysjärjestelmän täytäntöönpano oli viivästynyt tai se ei ollut vielä toiminnassa. Samoin tuotiin esiin muita täytäntöönpanon puutteita, kuten seuraamusmenettelyn kesto ja määrättyjen seuraamusten taso. Nämä havainnot osoittivat, että vaikka tilanne parani vuosina 2015–2019 verrattuna vuosiin 2010–2014, tasapuolisten toimintaedellytysten sekä kussakin jäsenvaltiossa sovellettavien seuraamusten tehokkuuden, varoittavuuden ja oikeasuhteisuuden

[22] Tarkastajina voidaan pitää monentyyppisiä kansallisia virkamiehiä, muun muassa kalastuksen valvontaan erikoistuneita tarkastajia, poliiseja ja tullivirkailijoita.

[23] Valvonta-alukset, joita voidaan käyttää yhteen tai useampaan tarkoitukseen.

[24] Study on the sanctioning systems of Member States for infringements to the rules of the Common Fisheries Policy.

varmistamiseksi olisi pitänyt tehdä enemmän. Tutkimuksen tulosten ja muiden asiaankuuluvien tietojen perusteella komissio käynnisti 15 rikkomusmenettelyä edeltävää vuoropuhelua asianomaisten jäsenvaltioiden kanssa. On otettava huomioon tarkistetun valvonta-asetuksen mukanaan tuomat huomattavat muutokset, joilla 10. tammikuuta 2026 alkaen edelleen vahvistetaan ja yhdenmukaistetaan kalastusrikkomisiin liittyviä jäsenvaltioiden täytäntöönpano- ja seuraamusjärjestelmiä. Näillä muutoksilla autetaan puuttumaan jäljellä oleviin täytäntöönpanon valvonnan heikkouksiin jäsenvaltioissa muun muassa yhdenmukaistamalla hallinnollisten seuraamusten vähimmäistasoa, laajentamalla vakavien rikkomusten luetteloa ja vahvistamalla voimassa olevia sääntöjä, jotka koskevat päälliköiden pisteytysjärjestelmää.

2.6 Tiedot

Jäsenvaltiot ilmoittavat komissiolle säännöllisesti saalis- ja pyyntiponnistustietoja. Tämän ansiosta voidaan seurata suurimpia sallittuja saaliita ja kiintiöiden käyttöä. Tietojen laadun varmistaminen on keskeinen osa jäsenvaltioiden ja komission työtä, jossa pyritään parantamaan kiintiöiden seurantaa varmistamalla tietojen laatu asianmukaisella tietojen varmennuksella ja ristiintarkastuksella. Automaattisen ristiintarkastuksen ja tietojen varmennusjärjestelmän perustamisvelvoitteen osalta 22 jäsenvaltiosta kahdeksan on pannut täydessä laajuudessa täytäntöön automaattiset tarkastukset ja ristiintarkastukset. Useimmat jäsenvaltiot eivät ole vielä panneet valvonta-asetuksen 109 artiklassa edellytettyä kalastustietojen automaattista varmennusta ja ristiintarkastusta täytäntöön sen täydessä laajuudessa. Vaikka useimmat valtiot ovat ottaneet käyttöön tarvittavat tietotekniset järjestelmät, monilla ei ole järjestelmällisiä ja dokumentoituja menettelyjä tietojen poikkeamien tunnistamiseksi ja seuraamiseksi. Tällaisia poikkeamia ovat esimerkiksi saalisasiakirjoissa olevat ristiriidat ja epätodennäköiset saalistiedot. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 10. tammikuuta 2027 mennessä komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2025/2196 49–52 artiklassa säädettyjen, tietojen varmennusta ja ristiintarkastuksia koskevien yhdenmukaisten edellytysten noudattamiseksi. Kolme jäsenvaltiota toteuttaa tällä hetkellä osittain automatisoituja ristiintarkastuksia manuaalisten tarkastusten ohella, kun taas seitsemän jäsenvaltiota ei ole vielä ottanut käyttöön automaattisia ristiintarkastusjärjestelmiä.

Parantaakseen tiedonvaihdon tehokkuutta ja toimivuutta komissio vahvisti vuonna 2016 jäsenvaltioita varten sitovan aikataulun, joka koskee UN/FLUX-standardin (Yhdistyneiden kansakuntien käyttämä kalastukseen liittyvän tiedonvaihdon yhteinen kieli) käyttöönottoa kalastustietojen hallintaa varten. UN/FLUX-standardin ansiosta alueellisilla kalastuksenhoitojärjestöillä ja kaikilla maailman mailla on ensimmäistä kertaa käytössä yhtenäinen, yleismaailmallinen standardi saalistietojen keruun ja jakelun automatisoimiseksi. Standardi on myös yhdenmukaistettu muiden alojen sähköisen tietojenvaihdon standardien kanssa UN/CEFACT:n (United Nations Centre for Trade Facilitation and Electronic Business) standardien pohjalta, jotka koskevat esimerkiksi verotusta ja elintarvikkeiden jäljitettävyyttä. Raportointikauden aikana komissio on tehnyt tiivistä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa varmistaakseen, että ne panevat UN/FLUX:n täytäntöön. FLUX Transportation Layer -tiedonvaihtojärjestelmä (FLUX TL) on nyt käytössä komissiossa sekä kaikissa

23 asianomaisessa jäsenvaltiossa. Kaikessa kalastustietojen vaihdossa käytetään meri- ja kalatalousasioiden pääosaston ylläpitämää keskitettyä tiedonvaihtoalustaa. Alustaa voidaan käyttää myös varmennettujen tietojen ja vakiomuotoisen sisällön lähettämiseen komissiolle. Kaikki jäsenvaltiot vaihtavat nyt koottuja saalistietoja, alusten sijaintitietoja ja laivastoa koskevia tietoja UN/FLUX-järjestelmässä komission kanssa.

3. Komission toimet

Raportointikaudella komissiolla oli edelleen keskeinen rooli unionin kalastuksenvalvontajärjestelmän täytäntöönpanon tukemisessa ja valvonnassa. Tähän sisältyi sellaisten rakenteiden ylläpitäminen, jotka mahdollistavat kalastustietojen vaihtamisen, tutkimusten ja tarkistusten tekemisen, jäsenvaltioiden ohjeistamisen ja asiantuntijaryhmien koolle kutsumisen, jotta valvontasääntöjen teknisiä näkökohtia voidaan selventää. Näillä toimilla vahvistettiin valvonta-asetuksen täytäntöönpanoa ja edistettiin johdonmukaisempaa ja tehokkaampaa valvontajärjestelmää kaikkialla unionissa.

3.1. Lainsäädäntö ja politiikan kehittäminen

Merkittävä kehitys raportointikaudella oli Euroopan parlamentin ja neuvoston saavuttama poliittinen yhteisymmärrys, joka johti tarkistetun, tammikuusta 2024 lähtien voimassa olevan, kalastuksenvalvonta-asetuksen hyväksymiseen. Tarkistuksella vastataan arvioinneissa, tarkastuksissa ja sidosryhmien kuulemisissa havaittuihin pitkäaikaisiin haasteisiin ja osoitetaan, että tehokas valvonta on välttämätöntä kestävän kalastuksen, reilun kilpailun ja kuluttajien luottamuksen kannalta.

Tarkistuksessa otetaan huomioon myös uusi tieteellinen ja teknologinen osaaminen. Se parantaa unionin valmiuksia ehkäistä laitonta, ilmoittamatonta ja sääntelemätöntä kalastusta (LIS-kalastus) kansainvälisten sitoumusten mukaisesti. Reilu kilpailu jäsenvaltioiden välillä ja toimijoiden yhdenvertainen kohtelu ovat keskeisessä asemassa tarkistetussa järjestelmässä, jolla yhdenmukaistetaan YKP:n ja elintarvikelainsäädännön määritelmiä ja laajennetaan valvontasääntöjä koskemaan laajempaa valikoimaa toimintoja ja aluksia. Tarkistuksessa on painotettu hallinnollisen taakan yksinkertaistamista ja keventämistä, ja tämä on tarkoitus toteuttaa lähinnä digitalisaation avulla ja asteittain viiden vuoden aikana.

Uudessa kehyksessä otetaan käyttöön valvonnan kattava nykyaikaistaminen pyydyksestä lautaselle. Digitaalisesta raportoinnista tulee kaikkien alusten pääsääntöinen toimintatapa, sillä sähköiset kalastuspäiväkirjat, purkamisilmoitukset ja myynti-ilmoitukset antavat kattavammat ja oikea-aikaisemmat tiedot. Alusten sijaintitiedot toimitetaan reaaliaikaisesti, ja digitaalista jäljitettävyyttä sovelletaan koko toimitusketjussa, myös tuontituotteissa, jotta kaikkien kalastus- ja vesiviljelytuotteiden alkuperä voidaan jäljittää. Järjestelmä laajentaa seurantaa virkistyskalastukseen ja pienimuotoiseen kalastukseen ja edellyttää herkkien lajien tahattomien saaliiden parempaa kirjaamista. Sillä vahvistetaan myös sääntöjä, jotka koskevat käytöstä poistettujen pyydysten palauttamista ja raportointia merten roskaantumisen rajoittamiseksi.

Purkamisvelvoitteen seurantaa voidaan parantaa sähköisen etävalvonnan avulla, mukaan lukien valvontakamerat, yli 18 metrin pituisten suuririskisiksi arvioitujen alusten osalta.

Täytäntöönpanokehystä on päivitetty ja yksinkertaistettu siten, että on selkeytetty vakavien rikkomusten määritelmää, tehty pisteytysjärjestelmästä yhdenmukaisempi ja läpinäkyvämpi ja parannettu rikkomuksia koskevia kansallisia rekistereitä järjestelmällisen tietojenvaihdon tukemiseksi. Yhdessä nämä muutokset luovat yhdenmukaisemman ja ennakoitavamman täytäntöönpanoympäristön ja lisäävät luottamusta YKP:hen.

Tarkistus perustuu myös edellisen valvonta-asetuksen REFIT-arvioinnin tuloksiin, joissa korostettiin yksinkertaisempien ja tehokkaampien sääntöjen tarvetta. Tämä keskittyminen yksinkertaistamiseen näkyy koko uudessa kehyksessä. Komissio on jatkanut REFIT-periaatteiden soveltamista sekundaarilainsäädännön valmistelun aikana kiinnittäen erityistä huomiota yksinkertaistamiseen, oikeasuhteisuuteen ja käytännön täytäntöönpanoon. Myös monet tekniset säännökset konsolidoidaan asteittain ja saatetaan ajan tasalle täytäntöönpanosäädösten ja delegoitujen säädösten avulla, ja niiden odotetaan vähentävän vuoden 2011 täytäntöönpanosäädöksen[25] nykyisten artiklojen ja liitteiden määrää ja antavan selkeämpiä toimintaohjeita. Komission paremman sääntelyn agendan mukaisesti tarkistus vähentää tarpeetonta hallinnollista taakkaa, korvaa paperipohjaiset prosessit digitaalisilla välineillä, virtaviivaistaa raportointi- ja jäljitettävyysvaatimuksia ja selkeyttää määritelmiä ja menettelyjä oikeusvarmuuden parantamiseksi.

Tarkistetun valvonta-asetuksen hyväksymisen myötä painopiste on täytäntöönpanossa. Komissio on valmistelemassa kattavia täytäntöönpanosäädöksiä ja delegoituja säädöksiä, jotta voidaan vahvistaa tarvittavat tekniset eritelmät uusien sääntöjen vaiheittaiselle soveltamiselle vuosina 2024, 2026[26], 2027 ja 2028. Näiden säädösten soveltamisalaan kuuluvat muun muassa sähköistä raportointia, digitaalista jäljitettävyyttä, pienempien alusten geopaikannusvälineitä, sähköistä etävalvontaa sekä punnitus- ja näytteenottomenettelyjä koskevat yksityiskohtaiset vaatimukset. Komissio on käynnistänyt laajat kuulemiset jäsenvaltioiden ja sidosryhmien kanssa varmistaakseen, että johdettu oikeus on toimivaa, oikeasuhteista ja johdonmukaista riskiperusteisen valvonnan kannalta.

Tarkistettu lainsäädäntö tarjoaa nykyaikaisemman, tehokkaamman ja avoimemman valvontakehyksen, jolla tuetaan kestävää kalastusta, reilua kilpailua ja tiedotusta kuluttajille. Komissio keskittyy tulevina vuosina varmistamaan, että uusi järjestelmä pannaan täydessä laajuudessa ja johdonmukaisesti täytäntöön koko unionissa, jotta YKP:n tavoitteet saavutetaan käytännössä. Sen pyrkimyksenä on yksinkertaistaa ja keventää hallinnollista taakkaa. Jäsenvaltioilla on myös ratkaisevan tärkeä rooli täytäntöönpanossa, ja niiden on hyödynnettävä kokonaisvaltaisesti tarkistetun kehyksen tarjoamia useita siirtymäkausia täytäntöönpanon valmistelemiseksi jäsenvaltioiden tasolla.

3.2. Tiedot

[25] Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 404/2011, annettu 8 päivänä huhtikuuta 2011, yhteisön valvontajärjestelmästä, jonka tarkoituksena on varmistaa yhteisen kalastuspolitiikan sääntöjen noudattaminen, annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1224/2009 soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä.

[26] C(2025)5784, C(2025)7501, C(2025)815, C(2025)2888.

Vuosina 2020−2024 komissio jatkoi tarvittavan tietoteknisen infrastruktuurin kehittämistä ja ylläpitämistä, jotta jäsenvaltiot voivat vaihtaa kalastustietoja UN/FLUX-muodossa. FLUX TL -ohjelmisto on saatettu tekniselle kypsyystasolle, jossa se pystyy käsittelemään tietojenvaihdon määrän, joka kasvaa entisestään, kun alusten satelliittiseurantajärjestelmää ja sähköistä kalastuspäiväkirjaa koskevia raportointivelvoitteita laajennetaan koskemaan kaikkia aluksia tarkistetun valvonta-asetuksen mukaisesti.

Komissio on edelleen ehdottanut täytäntöönpanoasiakirjoja täytäntöönpanosäädöksinä ja delegoituina säädöksinä, jotka sisältävät yksityiskohtaiset säännöt tietojenvaihdosta sekä EU:n sisällä että kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Näistä asiakirjoista on sovittu jäsenvaltioiden kanssa kalastustoiminnan sähköisestä raportointijärjestelmästä ja tiedonhallinnasta vastaavan asiantuntijaryhmän kautta.

Komissio on kehittänyt vakiomuotoja kalastuslupia ja tarkastuskertomuksia koskevaa tiedonvaihtoa varten. Jäsenvaltioiden, kolmansien osapuolten ja komission välisessä kalastuslupien vaihdossa käytettävä LICENSE-järjestelmä otettiin käyttöön joulukuussa 2020. Sitä on kehitetty edelleen käsittämään kaikki ulkoiset kalastuslaivastoluvat. Tällä hetkellä jäsenvaltioiden ja komission välinen viestintä on täysin sähköistä kaikkien lupien osalta lukuun ottamatta ICCAT:ia (Kansainvälinen Atlantin tonnikalojen suojelukomissio) ja Välimeren yleistä kalastuskomissiota. Norjassa, Luoteis-Atlantin kalastusjärjestössä ja NEAFC:ssä (Pohjois-Atlantin kalastuskomissio) on käytössä täysin sähköinen tietojenvaihto komission ja kolmannen osapuolen välillä.

Virkistyskalastusta, joka oli aiemmin sääntelyn katvealue, on nyt käsitelty tarkistetussa valvonta-asetuksessa. Asetuksella korjataan merkittävä porsaanreikä, joka liittyy saalisraportointiin ja ymmärrykseen siitä, miten virkistyskalastus vaikuttaa tiettyihin kantoihin. Komissio käynnisti marraskuussa 2019 Euroopan parlamentin pyynnöstä pilottihankkeen, joka koskee virkistyskalastuksessa pyydettyjen meribassisaaliiden valvontajärjestelmän kehittämistä ja testaamista.[27] Ulkopuolinen toimeksisaaja on kehittänyt integroidun tietoteknisen välineen, jonka avulla virkistyskalastajat voivat ilmoittaa kansallisille viranomaisille nopeasti päivittäiset saaliinsa kirjaamalla ne. Saalistietojen vastaanottamista varten kehitettiin verkkofoorumi (RecFishing.eu), jota on laajennettu edelleen. Pilottihankkeen menestyksen myötä sitä on käytetty tarkistetussa valvonta-asetuksessa ilmoitetussa päästä-päähän-raportointiratkaisussa[28]. Tulokset esitettiin virkistyskalastuksen seurantaa ja valvontaa käsitelleessä verkkoseminaarissa joulukuussa 2020[29].

3.3. Komission toteuttamat tarkastukset ja valvontaa koskevat toimet

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niillä on käytössään tehokkaat kalastuksenvalvontajärjestelmät. Komission vastuulla on valvoa, että valvonta-asetusta ja YKP:n sääntöjä sovelletaan jäsenvaltioissa. Komissio suorittaa tutkimuksia, tarkistuksia ja

[27] Control scheme for recreational catches of sea bass.

[28] Tämä 13 jäsenmaan pyynnöstä esitetty päästä-päähän-raportointiratkaisu julkaistiin 9. tammikuuta 2026.

[29] https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/news/webinar-recreational-fisheries-monitoring-and-control-2020-12-04_fi.

riippumattomia tarkastuksia varmistaakseen, että jäsenvaltioiden valvontajärjestelmät ovat tehokkaita ja että jäsenvaltiot noudattavat YKP:n sääntöjä.

Raportointikaudella covid-19-pandemia vaikutti merkittävästi komission kykyyn suorittaa tutkimuksia ja tarkistuksia. Näistä haasteista huolimatta tehtiin noin 50 tutkimusta ja tarkistusta, mukaan lukien käynnissä olevien toimintasuunnitelmien seuranta (ks. jäljempänä). Tänä aikana keskityttiin ensisijaisesti purettujen saaliiden punnitukseen ja saalisilmoituksiin kahdeksassa Itämeren jäsenvaltiossa sekä Ranskassa, Espanjassa, Irlannissa ja Alankomaissa. Useissa näistä jäsenvaltioista tutkimukset ja tarkistukset paljastivat vakavia puutteita, jotka voivat johtaa saaliiden merkittävään virheelliseen ilmoittamiseen ja siten edistää liikakalastusta. Työskentely näiden jäsenvaltioiden kanssa puutteiden korjaamiseksi on ollut ensisijainen tavoite. Lisäksi tehtiin useita tutkimuksia, joissa arvioitiin läntisen Välimeren monivuotisen suunnitelman täytäntöönpanoa Italiassa, Espanjassa ja Ranskassa sekä purkamisvelvoitteen täyttämistä Espanjassa, Ranskassa, Belgiassa, Irlannissa ja Alankomaissa.

Monissa tapauksissa jäsenvaltiot käsittelivät tutkimuksien ja tarkistuksien tuloksia menestyksekkäästi osana epävirallisia kahdenvälisiä vuoropuheluja.

Vuosina 2020–2024 komissio aloitti 37 rikkomusmenettelyä edeltävää vuoropuhelua kalastuksenvalvonnasta 21 jäsenvaltion kanssa. Kaikki vuoropuhelut on saatettu päätökseen. Vuonna 2019 käynnistettiin neljä rikkomusmenettelyä edeltävää vuoropuhelua, jotka olivat edelleen käynnissä raportointikauden lopussa.

Jos komissio havaitsee jäsenvaltioiden valvontajärjestelmissä puutteita, jotka vaativat jäsenvaltioilta enemmän ponnisteluja ja aikaa, se voi turvautua toimintasuunnitelmien laatimiseen kyseisten jäsenvaltioiden kanssa. Vuosina 2020–2024 komissio laati kolme uutta toimintasuunnitelmaa. Näin ollen käynnissä olevien toimintasuunnitelmien kokonaismäärä on 15. Niiden päätavoitteena on korjata saaliiden kirjaamisjärjestelmässä havaittuja puutteita, parantaa seuraamusjärjestelmiä, tehostaa riskinhallintaprosessia ja vahvistaa tietojen varmennus- ja jäljitettävyysjärjestelmiä.

Lopuksi todettakoon, että komissio käynnisti vuosina 2020–2024 kymmenen rikkomusmenettelyä jäsenvaltioita vastaan kalastuksenvalvontaan liittyen. Nämä menettelyt koskivat (i) tonnikalan viljelylaitosten valvontaa[30] (ii) purkamisvelvoitteen valvontaa ja täytäntöönpanoa koskevien velvoitteiden noudattamista[31] (iii) ulkoista laivastoa koskevan EU:n lainsäädännön noudattamista[32] (iv) saaliiden punnitusta ja kirjaamista koskevan EU:n lainsäädännön noudattamista[33] ja (v) punnitusta, saaliiden kirjaamista, kuljetusta ja jäljitettävyyttä koskevan EU:n lainsäädännön noudattamista[34]. Näistä menettelyistä yhdeksän päättyi, kun taas yksi oli edelleen käynnissä raportointikauden lopussa[35]. Yksi rikkomusmenettely, joka käynnistettiin vuonna 2014 tiettyjen punnitusta ja saaliiden

30 Kroatia ja Malta.

31 Alankomaat, Irlanti, Belgia, Ranska, Espanja.

32 Ranska.

33 Alankomaat.

34 Belgia.

35 Alankomaat.

ilmoittamista koskevien säännösten noudattamisesta, päätettiin[36]. Myös vakavien rikkomusten pisteytysjärjestelmää koskeva rikkomusmenettely päätettiin[37].

4. Kalastuksen valvonta sekä YKP:n ja EMKR:n/EMKVR:n täytäntöönpano

Valvonta-asetus on yksi YKP:n täytäntöönpanon pääpilareista erityisesti siksi, että siinä vahvistetaan saaliiden ilmoittamista koskevat säännöt. Nämä säännöt ovat olennaisia, kun tarkistetaan vuosittain hyväksyttyjen saalisrajoitusten noudattamista. Komissio otti vuonna 2024 käyttöön uuden tietojärjestelmän saaliiden ja pyyntiponnistusten yhteenkoottua raportointia varten, mikä paransi sen valmiuksia valvoa saalisrajoituksia ja laatia kansainvälisten sopimusten edellyttämiä raportteja. Jäsenvaltioiden raportointien oikea-aikaisuus ja kattavuus paranivat kauden aikana, mutta tässä on edelleen joitakin jatkuvia puutteita. Oikea-aikaisen ja täsmällisen raportoinnin puute haittaa kiintiöiden käytön seurantaa sekä siirtojen ja vähennysten toteuttamista.

Euroopan meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) ja Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) käyttö on ollut ratkaisevan tärkeää useiden jäsenvaltioiden kalastuksenvalvontatoimien tukemisessa, mikä on tehnyt EMKR:stä ja EMKVR:stä EU:n kalastuksenvalvontakehyksen keskeisiä pilareita. Jäsenvaltiot osoittivat EMKR:n tukikelpoisista menoista yhteensä 418 miljoonaa euroa valvontaa ja täytäntöönpanoa koskeviin toimiin vuosina 2014–2023[38]. Monista erityyppisistä investoinneista kolme tärkeintä koskivat (i) hankintaa, asentamista ja teknologian kehittämistä (95 miljoonaa euroa) (ii) muiden valvontaresurssien hankintaa (87 miljoonaa euroa) ja (iii) toimintakustannuksia (82 miljoonaa euroa). Näihin kolmeen investointityyppiin osoitettiin noin 63 prosenttia kaikista valvontaan ja täytäntöönpanoon liittyvistä EMKR:n tukikelpoisista menoista.

EMKVR:n puitteissa jäsenvaltiot ilmoittivat 479 miljoonaa euroa ohjelmiin, jotka liittyivät interventiotyyppiin ”valvonta ja täytäntöönpano” tavoitteessa 1.4 (tehokkaan kalastuksen valvonnan ja täytäntöönpanon edistäminen, mukaan lukien LIS-kalastuksen torjunta, sekä luotettavat tiedot tietoon perustuvaa päätöksentekoa varten). Vuoden 2024 lopussa jäsenvaltiot ilmoittivat interventiotyypissä ”valvonta ja täytäntöönpano” EMKVR:n tukea (sidotut määrät tuensaajille) 118 miljoonaa euroa sekä menoja, joihin voidaan myöntää tukea EMKVR:stä, 26 miljoonaa euroa. EMKVR:n 118 miljoonan euron tuesta 99,2 miljoonaa euroa eli 84 prosenttia ilmoitettiin toimen tyypissä ”valvonta- ja täytäntöönpano” (julkinen). Muut toimen tyypit olivat yhteistyö (8,7 milj. euroa), tarkastukset (3,9 milj. euroa), tietotekniikkaohjelmistot (3,1 milj. euroa), valvonta ja täytäntöönpano (yksityinen), tapahtumat, hallinto, tietotekniikan kehittäminen ja ylläpito, tiedon jakaminen ja havaintojen koordinointi.

5. Koordinointi jäsenvaltioiden, EFCAn ja EU:n ulkopuolisten kumppaneiden kanssa kansainvälisillä foorumeilla

Kalastuksenvalvontajärjestelmän tuloksellinen ja tehokas käyttö edellyttää jatkuvaa vuorovaikutusta ja yhteistyötä jäsenvaltioiden, komission ja EFCA:n välillä. Se edellyttää

[36] Tanska.

[37] Irlanti.

[38] EMKR:n rahoitus kattoi vuodet 2014–2020, ja tietyt menot ulottuivat pidemmälle. EMKVR:n rahoitus alkoi vuonna 2021. Vuosien 2020–2024 menoja ei voi eritellä.

myös kansainvälistä yhteistyötä EU:n ulkopuolisten maiden ja alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen kanssa.

Komissio keskustelee jäsenvaltioiden ja EFCAn kanssa säännöllisesti valvonta-asetuksen täytäntöönpanosta kalastuksen valvontaa käsittelevässä asiantuntijaryhmässä. Täytäntöönpanon valvontaan liittyviä kysymyksiä käsitellään sääntöjen noudattamista käsittelevässä asiantuntijaryhmässä, kun taas tietotekniikan kehittämisestä ja täytäntöönpanosta keskustellaan sähköisestä raportointijärjestelmästä (ERS) ja tiedonhallinnasta vastaavassa asiantuntijaryhmässä.

EU:n tasolla komissio ja EFCA tekevät tiivistä yhteistyötä varmistaakseen kalastuksenvalvontajärjestelmän tehokkaan täytäntöönpanon, tiedonvaihdon ja osallistumisen erilaisiin kalastuksen valvontaa käsitteleviin kokouksiin. Komissio on osallistunut erityisesti (i) alueellisen valvonnan asiantuntijaryhmien ja neuvoa-antavien toimikuntien järjestämiin toimiin tarvittaessa, (ii) EFCAn järjestämiin toimiin yhteiskäyttösuunnitelmien täytäntöönpanoa varten sekä (iii) EFCAn sähköisiä tarkastus- ja tarkkailuraportteja käsittelevään työryhmään.

EU on valtamerten hallinnoinnin alalla maailmanlaajuisessa johtoasemassa ja osallistuu etulinjassa LIS-kalastuksen torjuntaan. Siksi EU edistää aktiivisesti valtamerten parempaa hallinnointia, myös valvontatoimenpiteitä. Komissio on tehnyt kansainvälistä valtamerten hallinnointia koskevan ohjelman[39] mukaisesti tiivistä yhteistyötä eri puolilla maailmaa olevien kumppaneiden, kuten alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen[40] ja kansainvälisten järjestöjen[41], kanssa. Se on myös työskennellyt kahdenvälisesti ja monenvälisesti naapurustossaan sijaitsevien EU:n ulkopuolisten rannikkomaiden, kuten Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa, EU:n kanssa kalastussopimuksia[42] tehneiden maiden kanssa ja LIS-vuoropuheluihin osallistuvien EU:n ulkopuolisten maiden kanssa[43] (i) parantaakseen tasapuolisia toimintaedellytyksiä kalastuksenvalvonnassa, (ii) varmistaakseen sääntöjen noudattamisen kalastusalalla, (iii) soveltaakseen kalastuksen valvontaa ja tiedonvaihtoa koskevia uusimpia standardeja[44] sekä (iv) varmistaakseen sääntöjen noudattamatta jättämistä koskevien tapausten asianmukaisen seurannan.

6. Päätelmät

Valvonta-asetuksen täytäntöönpanossa ja arvioinnissa on korostettu kalastuksenvalvonnan keskeistä roolia YKP:n tavoitteiden saavuttamisessa. Viime raportointikaudella on edistytty kalastuksenvalvontajärjestelmän nykyaikaistamisessa tarkistamalla merkittävästi sen

---

39 Ohjelman toimi 7 koskee laittoman kalastuksen torjuntaa ja valtameriin perustuvien ruokavarojen kestävän hoidon tehostamista maailmanlaajuisesti: https://ec.europa.eu/oceans-and-fisheries/ocean/international-ocean-governance_fi.

40 Alueelliset kalastuksenhoitojärjestöt.

41 Kansainväliset sopimukset.

42 Kestävää kalastusta koskevat kumppanuussopimukset.

43 Laiton kalastus.

44 NEAFC hyväksyi EU:n ponnistelujen tuloksena tiedonvaihtoa koskevan FLUX-standardin marraskuussa 2018. Komissio on myös käynnistänyt neuvottelut UN/FLUX-standardin käyttöönotosta monilla kahdenvälisillä foorumeilla, muun muassa Norjan ja Färsaarten kanssa.

perusasetusta, mikä vahvistaa sääntöjen noudattamista ja tukee edelleen kestävää kalastusta. Komission toimet tietoteknisen infrastruktuurin kehittämiseksi, tarkastusten suorittamiseksi ja asiantuntijaohjeiden tarjoamiseksi ovat auttaneet jäsenvaltioita panemaan valvonta-asetuksen täytäntöön tehokkaammin. Nämä aloitteet ovat parantaneet tietojenvaihtoa ja säilyttämistoimenpiteiden täytäntöönpanoa ja sujuvoittaneet kiintiöiden siirtoprosessia, mikä on lisännyt avoimuutta ja tehokkuutta.

Uusien valvontatekniikoiden, kuten miehittämättömien ilma-alusten ja kehittyneiden sähköisten raportointijärjestelmien, laajempi käyttö on tehostanut kalastuksen tarkastuksia ja seurantaa ja edistänyt siten sääntöjen parempaa noudattamista ja kestävämpiä kalastuskäytäntöjä. Jäsenvaltiot ovat myös osoittaneet resursseja raportointi- ja tarkastusvalmiuksien parantamiseen – sillä merelläolopäivien määrä on kasvanut merkittävästi raportointikauden aikana esiintyneestä covid-19-pandemiasta huolimatta – sekä ilmavalvonta-alusten operatiiviseen käyttöön.

Jäljellä on kuitenkin useita puutteita ja haasteita, jotka edellyttävät jäsenvaltioiden jatkuvaa huomiota. Pysyviä ongelmia ovat heikkoudet punnitsemisessa ja saaliiden kirjaamisessa, vaikeudet valvoa ja panna täytäntöön purkamisvelvoitetta käyttämättä sähköistä etävalvontaa sekä riippuvuus epäluotettavista paperipohjaisista järjestelmistä. Lisäksi on puututtava tietojen varmennus- ja jäljitettävyysjärjestelmien ja rikkomuksiin sovellettavien seuraamusten puutteisiin, jotta voitaisiin varmistaa toimijoiden tasapuoliset toimintaedellytykset ja parantaa täytäntöönpanosäännöksiä.

Jotta näihin haasteisiin voidaan vastata, jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä kalastuksenvalvontajärjestelmiä vahvistavien korjaavien toimien toteuttamiseksi. Komission toimintasuunnitelmat sekä käynnissä olevat tutkimukset ja tarkistukset tarjoavat puitteet näille parannuksille. Punnitusta, saaliiden kirjaamista, kuljetusta ja jäljitettävyyttä koskevan EU:n lainsäädännön noudattamisen varmistaminen on olennaisen tärkeää kalastuksen pitkän aikavälin kestävyyden kannalta.

Tulevaisuudessa tarkistetun kalastuksenvalvontalainsäädännön täytäntöönpano on olennainen osa EU:n kykyä vastata näihin haasteisiin. Tämä saavutetaan muun muassa lisäämällä digitaalisten välineiden käyttöä, minkä ansiosta voidaan yksinkertaistaa jäsenvaltioiden ja toimijoiden toimia ja keventää niihin liittyvää hallinnollista taakkaa. Täytäntöönpanosäännösten vahvistaminen, kalastustietojen laadun ja jakamisen varmistaminen sekä synergioiden saavuttaminen muiden politiikanalojen kanssa ovat kaikki ratkaisevan tärkeitä. Tulevaisuudessa asennettavan sähköisen etävalvonnan avulla toimivaltaiset viranomaiset voivat myös tunnistaa saaliiden laittoman poisheittämisen ja puuttua säännösten noudattamatta jättämistä koskeviin tapauksiin. Näiden toimenpiteiden avulla EU pyrkii säilyttämään johtavan asemansa maailmanlaajuisessa valtamerten hallinnoinnissa ja edistämään samalla ekologista muutosta, jota kestävän kalastuksen tulevaisuus edellyttää.

Tarkistettu valvonta-asetus on avannut uuden luvun kalastuksenvalvonnassa EU:n tasolla. Sillä varmistetaan, että kaikki kalastajat kaikilla merialueilla noudattavat samoja sääntöjä. Se suojelee rehellisiä toimijoita ja vahvistaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä ja luottamusta. Siinä valtavirtaistetaan teknologiaa, mikä keventää jäsenvaltioille ja toimijoille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa. Tulevat vuodet ovat asetuksen täytäntöönpanon kannalta ratkaisevan tärkeitä siinä, millaista sekundaarilainsäädäntöä komissio hyväksyy ja miten jäsenvaltiot toteuttavat täytäntöönpanon ja täytäntöönpanon valvonnan merialueilla ja kalastuksessa.

Jäsenvaltioiden jatkuva poliittinen ja tekninen sitoutuminen ovat tältä osin tarpeen. Nämä toimet ovat ratkaisevan tärkeitä valvonta-asetuksen tarkistuksen onnistumisen kannalta ja sen varmistamiseksi, että saavutetaan lainsäätäjien asettama tavoitetaso, etenkin kalastuksen valvonnan tehostamisen sekä digitaalisten välineiden käytön avulla toteutettavan yksinkertaistamisen osalta. Komissio on sitoutunut jatkamaan valvonta-asetuksen täytäntöönpanoa koskevaa avointa yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa.